

**ชื่อเรื่อง :** การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ โครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอวาปีปทุม สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดมหาสารคาม

**ผู้วิจัย :** วิมลรัตน์ จันทร์ยาง

**ปีที่วิจัย :** 2565

### บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ โครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอวาปีปทุม สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดมหาสารคาม 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ และคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ โครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอวาปีปทุม สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดมหาสารคาม 3) เพื่อศึกษาและประเมินผลการนำรูปแบบการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ โครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอวาปีปทุม สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดมหาสารคาม ไปใช้ โดยเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) แบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ประกอบด้วย ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ โครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ บุคลากรของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอวาปีปทุม ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาอาชีพ ประจำปี พ.ศ.2563 จำนวน 38 คน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้รับบริการการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ ประจำปี พ.ศ.2563 จำนวน 274 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie & Morgan โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ และคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ โครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาแนวทางที่เป็นวิธีปฏิบัติที่ดีของการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ โครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง

(Purposive Sampling) ขั้นตอนที่ 2 การยกร่างรูปแบบ และตรวจสอบยืนยันรูปแบบ และประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ รูปแบบ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ ในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จำนวน 7 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ขั้นตอนที่ 3 นำรูปแบบการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ โครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ไปทดลองใช้ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ ของ กศน.ตำบลหัวเรือ ประจำปี พ.ศ.2564 รวมทั้งสิ้น 70 คน ระยะที่ 3 การศึกษาผลการนำรูปแบบการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ โครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนที่พัฒนาขึ้นไปใช้ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้แก่ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ ของ กศน.ตำบลขามป้อม และ กศน.ตำบลเสือโก้ก ประจำปี พ.ศ.2565 รวมทั้งสิ้น 137 คน

#### ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน ของการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ โครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน โดยรวมมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ ของการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ โครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน “โดยรวมมีความต้องการในการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด”

2. รูปแบบการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ โครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอวาปีปทุม สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วย 5 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 หลักการของรูปแบบ ส่วนที่ 2 จุดมุ่งหมายของรูปแบบ ส่วนที่ 3 กระบวนการดำเนินงานของรูปแบบ ส่วนที่ 4 การประเมินผลรูปแบบ และ ส่วนที่ 5 เงื่อนไขความสำเร็จ ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบจากผู้ทรงคุณวุฒิ เฉลี่ยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการนำรูปแบบไปทดลองใช้ พบว่า มีผลการประเมินระดับการปฏิบัติของการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ โครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนในภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินระดับการพัฒนาในภาพรวม เฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

3. คู่มือการใช้รูปแบบการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ โครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอวาปีปทุม สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วย 4 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 บทนำ ส่วนที่ 2 แนวทางการดำเนินงานจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ โครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ส่วนที่ 3 กระบวนการและขั้นตอนการดำเนินงานของรูปแบบการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ โครงการ

ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน และส่วนที่ 4 การประเมินผลรูปแบบการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ โครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ผลการประเมินความเหมาะสมของ คู่มือการใช้รูปแบบการจัดการศึกษา อาชีพเพื่อการมีงานทำ โครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน จากผู้ทรงคุณวุฒิ เฉลี่ยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด และผลการประเมินความพึงพอใจต่อคู่มือการใช้รูปแบบ เฉลี่ยอยู่ในระดับ มากที่สุด

4. ผลการศึกษาและประเมินการนำรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบไปใช้กับ กศน.ตำบล จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ กศน.ตำบลขามป้อมและ กศน.ตำบลเสือโก้ก พบว่า มีผลการประเมินระดับการ ปฏิบัติของการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ โครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ในภาพรวมเฉลี่ยอยู่ใน ระดับมากที่สุด ผลการประเมินระดับการพัฒนา ในภาพรวม เฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และระดับความ พึงพอใจต่อคู่มือการใช้รูปแบบ เฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด